

Rolnummer 606
Arrest nr. 88/93 van 22 december 1993

A R R E S T

In zake : de vordering tot schorsing van het decreet van de Franse Gemeenschap van 30 september 1993 « portant certaines dispositions en matière de pensions de retraite des agents définitifs de la Radio-Télévision belge de la Communauté française (RTBF) » (houdende sommige bepalingen in verband met de rustpensioenen van de ambtenaren van de « Radio-Télévision belge de la Communauté française (RTBF) »).

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en L. De Grève, en de rechters K. Blanckaert, L.P. Suetens, L. François, Y. de Wasseige en J. Delruelle, bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. *Onderwerp van de vordering*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof werd gericht bij op 20 oktober 1993 ter post aangetekende brief en op de griffie werd ontvangen op 21 oktober 1993 vorderen R. Beeckmans, cameraman RTBF, C. Buyse, genoemd Bussy, hoofdproducer, verantwoordelijk voor de kunstuitzendingen bij de dienst cultuurmagazines van de RTBF, R. Clercq, bestuurssecretaris RTBF, belast met de coördinatie van de uitwisseling van de culturele programma's tussen televisiestations alsmede met het contact met de televisiekijkers, S. Nay, realisator RTBF, belast met uitzendingen van de openbare dienst zoals « Autant savoir », verzoekende partijen die woonplaats hebben gekozen op het kantoor van Mr. G.H. Beauthier, advocaat, wiens kantoor gevestigd is te 1060 Brussel, Beeckmansstraat 89, de schorsing van het decreet van de Franse Gemeenschap van 30 september 1993 « portant certaines dispositions en matière de pensions de retraite des agents définitifs de la Radio-Télévision belge de la Communauté française (RTBF) » (houdende sommige bepalingen in verband met de rustpensioenen van de ambtenaren van de « Radio-Télévision belge de la Communauté française (RTBF) - ») (*Belgisch Staatsblad* van 6 oktober 1993).

Bij verzoekschrift dat aan het Hof werd gericht bij op 20 oktober 1993 ter post aangetekende brief hebben dezelfde verzoekende partijen de vernietiging van het voormelde decreet gevorderd.

II. *De rechtspleging voor het Hof*

Bij beschikking van 21 oktober 1993 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben op 27 oktober 1993 geoordeeld dat er ten deze geen aanleiding was om de artikelen 71 en volgende van de voormelde bijzondere wet toe te passen.

Bij beschikking van 27 oktober 1993 heeft het Hof de terechtzitting betreffende de vordering tot schorsing op 9 november 1993 vastgesteld. Van het beroep tot vernietiging, de vordering tot schorsing en de beschikking tot rechtsdagbepaling zijn de partijen in kennis gesteld die, evenals hun advocaten, van de datum van de

terechtzingting op de hoogte zijn gebracht bij op 28 oktober 1993 ter post aangetekende brieven, die op 29 oktober, 2, 3 en 4 november 1993 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering in de persoon van haar Minister van Onderwijs, de Audiovisuele sector en Ambtenarenzaken, wiens kantoren gevestigd zijn te 1040 Brussel, Handelsstraat 68A, heeft op 8 november 1993 een « memorie van schorsing » genoemd document overgezonden.

Op de terechtzingting van 9 november 1993 :

- zijn verschenen :

. Mr. G.-H. Beauthier en Mr. J.-P. Lagasse, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen;

. Mr. M. Uyttendaele en Mr. E. Maron, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Franse Gemeenschap;

- hebben de rechters Y. de Wasseige en L.P. Suetens verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten G.-H. Beauthier, J.-P. Lagasse en M. Uyttendaele gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *De in het geding zijnde bepalingen*

Artikel 1 van het decreet omschrijft de in het decreet gebruikte begrippen « ambtenaar » en « brutobezoldiging ».

De artikelen 2 en 3 organiseren een vrijwillig pensioenstelsel voor de ambtenaren die ten minste 55 jaar oud zijn tussen 15 november 1993 en 31 december 1997; artikel 2 preciseert er de voorwaarden en nadere regels van en artikel 3 bepaalt het - variabele - kapitaal waarop die keuze recht geeft.

Artikel 4 voorziet in de ambtshalve pensionering van de ambtenaren die ten minste 60 jaar oud zijn en 30 dienstjaren hebben; die leeftijd kan door de Regering worden verlaagd tot minimum 58 jaar krachtens artikel 7, § 2, in het geval dat de evaluatie die wordt verricht krachtens § 1 van genoemd artikel wat de bezuinigingen betreft onvoldoende zou blijken.

Artikel 5 van het decreet voorziet in de suppletieve toepassing op de pensioenen die het beoogt, van de regels inzake rustpensioenen die aan de vastbenoemde personeelsleden van de RTBF worden toegekend.

Artikel 6 stelt de normale pensioenleeftijd voor de toepassing van de artikelen 2 en 4 van het decreet vast op 60 jaar.

Artikel 8 bepaalt de inwerkingtreding van het decreet op de datum van de verschijning ervan in het *Belgisch Staatsblad*, behalve wat artikel 4 betreft, dat op 1 januari 1994 in werking treedt.

IV. *In rechte*

De vordering tot schorsing

A.1. Na een uiteenzetting van de feiten vermelden de verzoekende partijen diverse bezwaren die de Raad van State zou hebben gemaakt in het advies over het voorontwerp van decreet; overgenomen worden achtereenvolgens de bezwaren met betrekking tot de onzekerheid over de pensioenstelsels waartussen een keuze moet worden gemaakt, over de ongelijkheid die ten aanzien van de personeelsleden van 55 tot 58 jaar en van 58 tot 60 jaar wordt ingevoerd en over de fiscale draagwijdte van artikel 6, dat, zoals artikel 7, door bevoegdheids-overschrijding zou zijn aangetast.

A.2. In het verzoekschrift worden voorts de gevolgen vermeld die, volgens inlichtingen die bij de bevoegde besturen werden ingewonnen, uit het decreet zouden voortvloeien wat betreft de kinderbijslag -die de vóór 60 jaar gepensioneerde ambtenaren zouden verliezen -, wat betreft de fiscalisering van het aanvankskapitaal dat niet aan de afzonderlijke belasting van 16,5 % zou zijn onderworpen, en wat betreft het feit dat het bijna onmogelijk zou zijn een bijkomende beroepsactiviteit uit te oefenen.

A.3. Twee middelen worden aangevoerd ter ondersteuning van de vordering tot schorsing, het ene in verband met de schending van de bevoegdheidsbepalende regels, het andere in verband met de schending van de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet.

Wat de schending van de bevoegdheidsverdeling betreft

A.4. Volgens de verzoekende partijen regelen de artikelen 4 en 7, in zoverre zij een pensioenstelsel invoeren, een aangelegenheid waarvoor de federale Staat bevoegd is gebleven. Artikel 6, dat uitgaat van de leeftijd van 60 jaar als pensioenleeftijd voor de toepassing van het decreet, zou een fiscale draagwijdte hebben - het fiscale stelsel bepalen van het in artikel 3 beoogde kapitaal - en zou inbreuk maken op de federale bevoegdheden ter zake. Tenslotte moest, krachtens de artikelen 11 en 15 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, de federale Minister van Ambtenarenzaken voorafgaandelijk over het decreet worden geraadpleegd, in zoverre het het geldelijk en administratief statuut van de RTBF zou raken; dit is niet gebeurd.

Wat de schending van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet betreft

A.5.1. Volgens de verzoekende partijen, die zich beroepen op het arrest van het Hof nr. 10/93 van 11 februari 1993, « schendt het decreet het fundamentele principe van de rechtszekerheid in zoverre het decreet erin voorziet dat het personeel dat tegen uiterlijk 15 oktober 1993 niet gekozen heeft voor het vrijwillig pensioenstelsel aan een onvoorzienbaar recht wordt onderworpen ». Op die datum zal het eventuele stelsel van ambtshalve pensionering dat artikel 7, § 2, van het decreet de Regering machtigt vast te stellen, immers niet bekend zijn en bovendien is het algemene pensioenstelsel waarnaar het decreet verwijst nog niet bekend, aangezien het slechts in het ontwerpstadium is.

A.5.2. Voorts zouden de verzoekende partijen worden gediscrimineerd ten opzichte van de personeelsleden onder het stelsel van een arbeidsovereenkomst alsmede ten opzichte van de andere leden van het statutaire personeel waarop de bepalingen van het decreet geen betrekking hebben. De verzoekende partijen stellen dat « om de nagestreefde doelstellingen die vermeld zijn in artikel 7, § 1, van het decreet te bereiken, gemakkelijk middelen hadden kunnen worden aangewend die minder ongelijk en minder discriminerend zijn, die meer adequaat en evenredig zijn ten opzichte van het nagestreefde doel en die in overeenstemming zijn met de statutaire situatie van de vastbenoemde aanvragers »; die middelen zouden er bijvoorbeeld in bestaan het niet-statutaire personeel te beogen en eveneens de vrijwillige afvloeiing van personeelsleden van minder dan 55 jaar mogelijk te maken.

A.5.3. Tenslotte komen de verzoekende partijen op tegen de discriminatie die is ingesteld tussen de ambtenaren van 55 tot 58 jaar oud en die van 58 tot 60 jaar oud, waarbij slechts de tweede groep ambtshalve kan worden gepensioneerd.

A.6. De twee middelen zijn volgens de verzoekende partijen ernstig in de zin van artikel 20 van de bijzondere wet van 6 januari 1989.

A.7.1. Wat het moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft dat kan worden berokkend als gevolg van de

onmiddellijke toepassing van het decreet, merken de verzoekende partijen in de eerste plaats op dat « het betwiste decreet (immers) de verplichting oplegt dat een keuze wordt gemaakt tussen twee pensioenstelsels, het ene zowel onduidelijk als onzeker, het andere onbekend omdat het nog niet is vastgesteld, en dit tegen uiterlijk 15 oktober 1993. »

A.7.2. Ten aanzien van het nadeel dat voortvloeit uit artikel 4 van het decreet beklagen de verzoekende partijen er zich over dat zij « gedwongen worden op 60 jaar de loopbaan op te geven die zij hadden gekozen, elke kans op bevordering verliezen en ertoe gebracht worden, gelet op de bijzonder lage plafonds die zijn vastgesteld in het kader van de bijkomende activiteiten die door de bruggepensioneerden mogen worden uitgeoefend, welke een zeer gespecialiseerd beroep hebben, zich tot de normale pensioenleeftijd van 65 jaar in een situatie van totale inactiviteit te bevinden. »

A.7.3. In geval van toepassing van artikel 7, § 3, zou bij het voormelde nadeel het verlies komen van de kinderbijslag voor de ambtenaren van 58 tot 60 jaar.

De « memorie van schorsing » van de Franse Gemeenschap

A.8. Nadat in de memorie gewezen is op de doelstelling, die het bestreden decreet nastreeft, met name de sanering van de financiële toestand van de RTBF, wordt een uiteenzetting gegeven van de verschillende bepalingen ervan en wordt vastgesteld dat het, behalve de aanvullende regels van de artikelen 5 en 6, « in hoofdzaak slechts een leeftijd vaststelt vanaf welke de ambtenaren van de RTBF een stelsel van vervroegd pensioen kunnen kiezen of ambtshalve op pensioen zullen worden gesteld »; vervolgens worden de door de afdeling wetgeving van de Raad van State gemaakte opmerkingen toegelicht in de memorie, waarbij de nadruk wordt gelegd op het feit dat, rekening houdend met één van die opmerkingen, artikel 7 van het ontwerp van decreet is gewijzigd; voortaan beperkt het zich ertoe de Franse Gemeenschapsregering te machtigen de leeftijd van de ambtshalve pensionering te verlagen, waarbij die leeftijd niet lager dan 58 jaar mag zijn.

Met betrekking tot de toepassing van dat artikel 7 wordt in de memorie opgemerkt dat, ten gevolge van het voorzienbare vertrek van 599 ambtenaren, wat dus meer is dan het verwachte cijfer van 527 afvloeiingen, de mogelijkheid om de leeftijd van de ambtshalve pensionering tot 59 of 58 jaar te verlagen niet van toepassing zal zijn en niet zal worden gebruikt; dezelfde verklaring werd op de terechtzitting afgelegd en er werd door het Hof akte van genomen.

A.9. In hoofddeorde betwist de Franse Gemeenschap de ontvankelijkheid van het beroep ten aanzien van sommige bepalingen en het bestaan van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zou voortvloeien uit de toepassing van de andere; subsidiair betwist zij de ernst van de aangevoerde middelen.

A.10. Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen wordt in de memorie in de eerste plaats opgemerkt dat zij vóór de uiterste datum van 15 oktober 1993 niet hebben gekozen voor het stelsel van vrijwillige pensionering dat is ingevoerd bij de artikelen 2 en 3, zodat het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing niet ontvankelijk zijn bij gebreke van belang wat die twee bepalingen betreft. Voorts wordt in de memorie het belang van de verzoekende partijen betwist ten aanzien van artikel 7, voor drie van hen wegens hun leeftijd, en voor de vierde wegens de niet-toepasbaarheid van die bepaling, gelet op de 599 voormelde afvloeiingen. Derhalve zou het beroep slechts ontvankelijk zijn wat artikel 4 betreft en, in zoverre zij betrekking hebben op die bepaling, wat de artikelen 1, 5, 6 en 8 betreft.

A.11. De Franse Gemeenschap herinnert aan het door de verzoekende partijen aangevoerde nadeel en betwist de ernst en het moeilijk te herstellen karakter ervan. Enerzijds kan de afvloeiing, naargelang van het geval drie of vier jaar vóór de normale pensioenleeftijd, niet als een ernstig nadeel worden aangemerkt, terwijl in de privé-sector het pensioen reeds vanaf 60 jaar kan ingaan; anderzijds is het nadeel niet moeilijk te herstellen : een vernietigingsarrest van het Hof zou de herinschakeling van de ambtenaren in hun functies impliceren en, aangezien het genoemde arrest er normaal vóór eind 1994 zou moeten komen, zou de non-activiteit slechts vijf tot acht maanden duren. De onmogelijkheid dat de verzoekende partijen opnieuw aan het werk worden gesteld wordt overigens betwist. Hoe dan ook, gesteld dat de schorsingsvoorwaarden vervuld zijn en vermits de schorsing slechts een mogelijkheid is, vergt het algemeen belang dat niet tot schorsing wordt besloten.

A.12. De Franse Gemeenschap, die subsidiair op de ernst van de aangevoerde middelen ingaat, heeft in de eerste plaats kritiek op het gebrek aan klaarheid van de middelen. Dat zou het geval zijn met het middel in verband

met de schending van de bevoegdheidsregels, aangezien de verzoekende partijen niet aangeven op welke grondwettelijke of wettelijke regels de federale bevoegdheid inzake het pensioen van de RTBF steunt en zich overigens tegenspreken wanneer zij het betreuen dat het advies van de Minister van Ambtenarenzaken ontbreekt. Het tweede middel zou eveneens niet nauwkeurig zijn geformuleerd.

A.13. Zeer subsidiair wordt in de memorie tenslotte de grond van de twee aangevoerde middelen geanalyseerd.

A.13.1. In zoverre het decreet de leeftijd van het vrijwillige of ambtshalve pensioen van de ambtenaren van de RTBF vaststelt zou het steun vinden in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op grond waarvan het administratief en geldelijk statuut van het personeel van die instellingen kan worden vastgesteld. In zoverre het decreet het pensioenstelsel zou regelen, zou het *a contrario* worden bevestigd door de niet-toepasbaarheid van artikel 87, § 3, van de bijzondere wet op de instellingen die onder de Gemeenschappen en de Gewesten ressorteren, door de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en door de afdeling wetgeving van de Raad van State. Hoe dan ook zouden dergelijke bepalingen rechtens steun vinden in artikel 10.

A.13.2. Met betrekking tot het verschil in behandeling tussen het bij het decreet beoogde statutaire personeel en het contractuele personeel van de RTBF wordt in de memorie gesteld dat die twee categorieën van personeel niet vergelijkbaar zijn, waarbij komt dat de Franse Gemeenschap niet bevoegd is om het pensioenstelsel van haar contractuele personeel te wijzigen.

Met betrekking tot het verschil in behandeling tussen de ambtenaren die van rechtswege in ruste worden gesteld en die wier akkoord vereist is in het kader van het vrijwillige pensioen, beroept de memorie zich bij wijze van objectieve en redelijke verantwoording « op de dwingende noodzaak tot besparingen te komen en tot een budgettaire sanering binnen de RTBF » en op het « descriptieve, evidente en natuurlijke » leeftijdscriterium. Er wordt beklemtoond dat het ingevoerde stelsel niet onevenredig is met het door de wetgever nagestreefde doel: het vrijwillige pensioenstelsel zou onvoldoende zijn geweest, wat het rendement betreft, zonder het stelsel van ambtshalve pensionering, en in de verlaging van de leeftijd waarop die ambtshalve pensionering zou kunnen worden opgelegd was slechts voorzien voor het geval dat de saneringsdoelstellingen niet zouden worden bereikt. De Franse Gemeenschap beroept zich op de arresten van het Hof nrs. 30/91 en 70/93, in de lijn waarvan volgens haar het decreet bedoeld is te liggen, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel.

- B -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.1.1. Aangezien de vordering tot schorsing ondergeschikt is aan het beroep tot vernietiging moet de ontvankelijkheid van het beroep - inzonderheid het voorhanden zijn van het wettelijk vereiste belang bij het instellen ervan - reeds bij het onderzoek van schorsing worden betrokken.

B.1.2. De bestreden bepalingen wijzigen de regelen van toegang tot het rustpensioen die toepasselijk zijn op « elk in vast dienstverband benoemd personeelslid van de RTBF » (artikel 1, 1°, van het bestreden decreet).

De vier verzoekende partijen zijn alle in vast dienstverband benoemde personeelsleden van de RTBF met dertig jaar ancienniteit en respectievelijk 61, 57, 60 en 59 jaar oud.

Hun situatie lijkt door een geheel van bepalingen die op een essentieel punt het rustpensioenstelsel van de in vast dienstverband benoemde personeelsleden van de RTBF wijzigen, rechtstreeks en ongunstig te kunnen worden geraakt.

Uit het beperkte onderzoek naar de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging dat het Hof in het kader van de vordering tot schorsing heeft kunnen verrichten, blijkt niet dat het beroep tot vernietiging als niet-ontvankelijk dient te worden afgewezen.

De vordering tot schorsing dient dan ook ontvankelijk te worden verklaard.

Ten aanzien van de vordering tot schorsing

B.2. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof dient aan twee voorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

- 1° de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;
- 2° de onmiddellijke uitvoering van het bestreden decreet moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

Ten aanzien van het ernstig karakter van de middelen

B.3. Wil een middel als ernstig worden beschouwd in de zin van de bijzondere wet van 6 januari 1989, volstaat het niet dat het kennelijk niet ongegrond is in de zin van artikel 72, maar moet het ook gegrond lijken na een eerste onderzoek van de gegevens waarover het Hof beschikt in dit stadium van de procedure.

Ten aanzien van het eerste middel

B.4.1. Het eerste middel betwist in een eerste onderdeel dat de Franse Gemeenschap bevoegd zou zijn om een pensioenregeling voor de RTBF vast te stellen.

Artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd door de wet van 8 augustus 1988, bepaalt :

« In de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, kunnen de Gemeenschappen en de Gewesten gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen oprichten of kapitaalsparticipaties nemen. Het decreet kan aan voornoemde organismen rechtspersoonlijkheid toekennen en hun toelaten kapitaalsparticipaties te nemen. Onverminderd artikel 87, § 4, regelt het hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht. »

Op grond van die bepaling zijn de Gemeenschappen bevoegd om de rechtspositieregeling van het personeel van de instellingen van openbaar nut die van hen afhangen te regelen, met inbegrip van de pensioenregeling.

De enige beperking die in bedoeld artikel 9 is opgenomen, is de verwijzing naar paragraaf 4 van artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, dat de Gemeenschappen en de Gewesten verplicht zich te voegen naar de bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit vastgestelde « algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van het Rijkspersoneel, welke van rechtswege van toepassing zullen zijn op het personeel van de Gemeenschappen en de Gewesten, evenals op het personeel van de publiekrechtelijke rechtspersonen die afhangen van de Gemeenschappen en de Gewesten, met uitzondering van het personeel bedoeld in artikel 17 van de Grondwet ».

Die beperking betreft evenwel niet de pensioenregeling.

In tegenstelling tot paragraaf 3 van artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, dat aan de Gemeenschappen en de Gewesten de bevoegdheid toekent om het administratief en geldelijk statuut van hun personeel vast te stellen « met uitzondering van de pensioenregeling », maakt voormeld artikel 9 geen voorbehoud betreffende de pensioenen.

Op grond van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 was de Franse Gemeenschap derhalve bevoegd om de artikelen 4 en 7 van het bestreden decreet uit te vaardigen. Het eerste onderdeel van het eerste middel kan dan ook niet als ernstig worden beschouwd in de zin van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989.

B.4.2.1. In het tweede onderdeel van het eerste middel betogen de verzoekers dat artikel 6 van het decreet een fiscale inhoud heeft, « bevoegdheid die federaal is gebleven ».

B.4.2.2. Artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 bepaalt :

« Het verzoekschrift vermeldt het onderwerp van het beroep en bevat een uiteenzetting van de feiten en de middelen. »

De middelen uiteengezet in het verzoekschrift voldoen aan de bepaling van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 wanneer zij vermelden of te verstaan geven welke de grondwettelijke of bevoegdheidsregels zijn die geschonden mochten zijn, welke de bepalingen zijn die deze regels mochten geschonden hebben en in welk opzicht diezelfde regels door de bedoelde bepalingen mochten zijn geschonden.

Die vereisten zijn ingegeven, enerzijds, door het feit dat het Hof vanaf het indienen van het verzoekschrift in staat moet zijn om de juiste draagwijdte van het beroep tot vernietiging te bepalen, en, anderzijds, door het feit dat de andere partijen in het geding in de mogelijkheid moeten zijn om op de argumentatie van de verzoekers te repliceren, waartoe een duidelijke en ondubbelzinnige uiteenzetting van de middelen onontbeerlijk is.

B.4.2.3. Die vereisten klemmen des te meer wanneer met het beroep tot vernietiging tevens een vordering tot schorsing wordt ingediend. In dat geval is het Hof immers verplicht op grond van artikel 23 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 om onverwijld uitspraak te doen en moet het Hof oordelen op basis van een eerste onderzoek van de gegevens waarover het beschikt.

B.4.2.4. Het tweede onderdeel van het eerste middel, zoals het is geformuleerd in het verzoekschrift, vermeldt niet welke bevoegdheidsregels inzake fiscaliteit zouden zijn geschonden en geeft op generlei wijze aan in welke opzicht een schending zou voorliggen.

Dit onderdeel van het middel stelt het Hof niet in staat de aangevoerde grief te onderzoeken en laat de andere partij niet toe zich op adekwate wijze te verweren.

Dit onderdeel van het middel lijkt dan ook niet als ernstig te kunnen worden beschouwd in de zin van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

B.4.3. Wat de beweerde schending betreft van de artikelen 11 en 15 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, merkt het Hof op dat die artikelen respectievelijk handelen over de bevoegdheid in strafzaken en over het waarborgen van de door de Gemeenschappen en de Gewesten aangegane verbintenissen, zodat ze totaal vreemd zijn aan de in het decreet vervatte regeling. Het laatste onderdeel van het eerste middel kan dan ook evenmin als ernstig worden beschouwd.

B.4.4. Het Hof kan, binnen de grenzen van het onderzoek van de vordering tot schorsing, het eerste middel niet beschouwen als ernstig in de zin van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Ten aanzien van het tweede middel

B.5.1. In het tweede middel voeren de verzoekers aan dat het bestreden decreet de grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie zou schenden, en wel in een drievoudig opzicht :

a) het decreet schendt « het fundamentele beginsel van de rechtszekerheid in zoverre het decreet erin voorziet dat het personeel dat tegen uiterlijk 15 oktober 1993 niet gekozen heeft voor het vrijwillig pensioenstelsel aan een onvoorzienbaar recht wordt onderworpen »;

b) het decreet stelt zonder verantwoording een verschil in behandeling in tussen de in vast verband benoemde personeelsleden van de RTBF en de bij arbeidsovereenkomst gebonden personeelsleden;

c) het decreet plaatst, zonder verantwoording, de verzoekers die meer dan 58 jaar oud zijn in een ongelijke situatie zowel ten aanzien van de personeelsleden die in de periode tussen 15 december 1993 tot 31 december 1997 tussen 55 en 58 jaar oud zullen zijn als ten aanzien van alle overige vast benoemde personeelsleden van de RTBF.

B.5.2. Om de financiële toestand van de RTBF te saneren, beoogt het bestreden decreet de volgende doelstellingen :

a) een bezuiniging van 1.400.000.000 frank gedurende de periode die loopt tussen 1 januari 1993 en 31 december 1997 ten aanzien van het geheel van de lasten die in de begroting van de RTBF op 31 december 1992 voorkomen, met uitzondering van de rubriek 69 «bestemming en reclassering »;

b) een herhaalde bezuiniging van 550.000.000 frank vanaf 31 december 1997 ten aanzien van de op 31 december 1992 bestaande loonmassa (artikel 7, § 1).

Met het oog op de verwezenlijking van die doelstellingen, worden de in vast dienstverband benoemde personeelsleden van de RTBF van rechtswege in ruste gesteld op de leeftijd van 60 jaar (artikel 4).

Daarenboven wordt voorzien in de mogelijkheid van vrijwillige inruststelling met toekenning van een kapitaal, van die personeelsleden « die ten minste vijftig jaar oud worden gedurende de periode die loopt vanaf 15 november 1993 tot 31 december 1997 » (artikel 2).

Artikel 7, § 2, van het bestreden decreet machtigt de Franse Gemeenschapsregering om, in geval de in artikel 7, § 1, vermelde doelstellingen niet zijn bereikt, vóór 15 november 1993 de bij artikel 4 vastgestelde leeftijd van 60 jaar te verlagen tot een leeftijd « die niet lager dan 58 jaar zou kunnen zijn ».

Aangezien gebleken is dat de toepassing van de artikelen 2 en 4 van het decreet tot de gewenste bezuinigingen hebben geleid, heeft de Franse Gemeenschapsregering de bepaling van artikel 7, § 2, van het bestreden decreet buiten toepassing gelaten.

B.5.3. In het eerste onderdeel van het tweede middel stellen de verzoekers dat de betrokken personeelsleden in een « situatie van totale rechtsonzekerheid » worden geplaatst, vermits de personeelsleden die uiterlijk op 15 oktober 1993 niet hebben gekozen voor het stelsel van vrijwillige inruststelling, « geen kennis hebben van de toekomstige normen waaraan zij zijn en zullen worden onderworpen, zowel inzake het algemeen pensioenstelsel van de personeelsleden van de RTBF als inzake de inhoud van de inwerkingstelling van artikel 7 van het aangevochten decreet ».

Dit onderdeel lijkt zowel in feite als in rechte te falen.

In de eerste plaats konden de personeelsleden, die onder de toepassing van artikel 2 van het bestreden decreet vielen, met kennis van zaken de gevraagde keuze verrichten, vermits zij zowel kennis hadden van het algemeen pensioenstelsel van de in vast verband benoemde personeelsleden van de RTBF als van de voorwaarden van

de vervroegde inruststelling. Het feit dat het decreet van 29 november 1993 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de ambtenaren van de RTBF op het ogenblik van hun keuze nog in voorbereiding was, doet aan de rechtszekerheid geen afbreuk; het is het gewone gevolg van elke wettelijke regel dat hij geacht wordt in beginsel van onmiddellijke toepassing te zijn niet alleen op feiten die zich voordoen na het in werking treden van de nieuwe wettelijke norm, maar ook op na die inwerkingtreding ontstane rechtsgevolgen van voordien voorgevallen feiten.

Vervolgens duidt artikel 7, § 2, van het bestreden decreet - in tegenstelling tot het ontwerp dat aan de afdeling wetgeving van de Raad van State voor advies was voorgelegd - zeer precies de beperkte bevoegdheid aan die aan de Franse Gemeenschapsregering is toegekend; die Regering kon uiterlijk tot 15 november 1993 enkel de leeftijd van 60 jaar verlagen tot ten laagste 58 jaar, maar kon geenszins de bij het decreet vastgestelde andere voorwaarden en modaliteiten wijzigen.

Tenslotte is het onmiskenbaar dat de bepalingen van het decreet gelden ten aanzien van alle in vast dienstverband benoemde personeelsleden van de RTBF, die zich in de leeftijdsvoorwaarden bevinden.

B.5.4. Wat het tweede onderdeel van het tweede middel betreft, kan het volstaan vast te stellen dat de rechtssituatie van vast benoemde personeelsleden, enerzijds, en personeelsleden die door een arbeidsovereenkomst gebonden zijn, anderzijds, volledig verschillend is ten aanzien van onder meer de pensioenen en de ontslagregeling.

De eerste categorie van personeelsleden bevindt zich in een statutaire rechtspositie, die door het publiekrecht wordt beheerst; de tweede categorie van personeelsleden ressorteert onder een privaatrechtelijk stelsel.

Daarenboven vermag de Gemeenschapswetgever niet zich in te laten met de pensioenregeling van personeelsleden die door een arbeidsovereenkomst verbonden zijn, vermits de sociale zekerheid een aan de federale wetgever toegewezen bevoegdheid is (artikel 6, § 1, VII, laatste lid, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988).

B.5.5. De verzoekers voeren tenslotte nog aan dat de artikelen 2 en 3 van het bestreden decreet zonder verantwoording een verschil in behandeling instellen tussen :

a) de in vast dienstverband benoemde personeelsleden die ten minste 55 jaar oud worden gedurende de periode tussen 15 november 1993 en 31 januari 1997, enerzijds, en de overige in vast verband benoemde personeelsleden van de RTBF, anderzijds;

b) de in vast dienstverband benoemde personeelsleden die gedurende de periode tussen 1 januari 1994 en 31 december 1997 ten minste 60 jaar oud worden (artikel 4) - mogelijkerwijze ten minste 58 jaar (artikel 7, § 2) -, en dertig jaar werkelijke diensten hebben verricht, enerzijds, en de in vast verband benoemde personeelsleden die gedurende de periode tussen 15 november 1993 en 31 januari 1997 tussen 55 en 58 jaar oud worden, anderzijds, vermits alleen de eerste categorie van personeelsleden van rechtswege in ruste wordt gesteld.

B.5.6. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, met inachtneming van het doel en de

gevolgen van de bestreden maatregel en van de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.5.7. De decretale wetgever kan op wettige wijze bijdragen tot het nastreven van een doel dat erop gericht is de financiën van de RTBF te saneren en van oordeel zijn dat in die instelling, waarvan blijkt dat zij met zware financiële moeilijkheden te kampen heeft, maatregelen vereist zijn om de uitgaven te beperken, met name daar waar zij het zwaarst zijn, dit is op het vlak van de personeelsbezoldiging.

De omvang van de wedden en vergoedingen die ten laste vallen van de RTBF, enerzijds, en de omvang van de pensioenen die de op rust gestelden kunnen genieten, anderzijds, zijn terzake dienende overwegingen met betrekking tot het door het bestreden decreet nagestreefde doel.

De decreetgever vermag dan ook de mogelijkheid van een vervroegde inruststelling, op aanvraag van het personeelslid zelf, te beperken tot de personeelsleden « die ten minste vijfenvijftig jaar oud worden gedurende de periode die loopt vanaf 15 november 1993 tot 31 december 1997 ».

B.5.8. Evenzeer vermag de decreetgever, om de onder B.5.7 aangeduide redenen, te bepalen dat voortaan de in vast dienstverband benoemde personeelsleden die tussen 1 januari 1994 en 31 december 1997 ten minste 60 jaar oud zijn of worden - mogelijkerwijze ten minste 58 jaar oud - van rechtswege in ruste zullen worden gesteld.

Door de normale pensioenleeftijd op 60 jaar vast te stellen voor alle in vast dienstverband benoemde personeelsleden die 30 jaar dienst hebben maakt de decreetgever geen onverantwoord onderscheid tussen verschillende categorieën van personeelsleden; evenmin kan, gelet op de noodzaak om de financiële situatie van de RTBF te saneren, dit leeftijdscriterium als kennelijk onevenredig worden aangezien.

B.5.9. Het Hof kan, binnen de grenzen van het onderzoek van de vordering tot schorsing, het tweede middel niet beschouwen als ernstig in de zin van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

B.6. Nu het Hof heeft vastgesteld dat de voorwaarde dat ernstige middelen moeten worden aangevoerd niet is vervuld, moet de andere voorwaarde, dat de onmiddellijke uitvoering van het decreet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, niet worden onderzocht.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de vordering tot schorsing.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 22 december 1993.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalmen

M. Melchior